

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hétenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közleendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnének.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:
Kézdi-Vásárhelyt: Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbé Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Utat kell nyitni az ipar előtt.

(—sz.) A magyar gentry sorsa, a magyar ipar sorsa olyan nagyon a szívtünkön fekszik, hogy nem vagyunk képesek rajtuk segíteni. Miért? Mert a magyar gentry és magyar iparos osztály, mint minden gentry és minden iparos osztály, külön válva csak két félre osztódik képeznek s csak egyesülve képeznek egészet, holott mi különválva akarnók meddőségüket beszűntetni, a mi pedig nem mindig soha és sehol, mert az iparnak mindig együttesen kell haladnia a földműveléssel és csakis e kettőnek összeműködése képes megszűlni az indusztriát. Nálunk azonban az iparos pálya lenézett, és épen az a gentry nézi le legjobban, melynek az iparral való összeházasodása nélkül e földön haladása nem lesz. A földesuri ősdi fogalmak, melyek megvetik a munkás kezét, a munkával foglalkozót, holott a haladás napról napra jobban kimutatja, hogy iparosnak és mezőgazdának házas életet kellend folytatniok, hogy ők egymásra vannak utalva.

Ámde a gentry irtózkodása az ipartól az egyesülésnek óriási akadálya, holott ha a földbirtok összeköttetésbe tenné magát az iparral és a kettő megteremtene az indusztriát: mindjárt másképpen

nézne ki Magyarország. Ámde úgy, a mint most működünk, nem boldogulhat egyik sem. Az iparos pályára csakis a legszegényebb szülők adják gyermekeiket, mert hát az iparos pálya a magyar gentry fogalma szerint szégyen. Sőt nem csak magát az iparost, de még annak az utódait is lenézik. Ki ne hallotta volna a gentryhez tartozók szájából e kicsinyítő kifejezést: „Suszternek a fia”, „Szabónak a lánya” sat. És a magyar földbirtokos oda adja leányát egy tétközlő urfinak, a ki mindenét elverte és elveri a feleségeét is; de nincs rá eset, hogy egy iparosnak, lenne bár a világ legműveltebb embere, oda adná. De meg a lány se menne hozzá.

Ennyire lenézett nálunk az ipar. És ki nézi le? A gentry.

Ki adná tehát az iparos pályára gyermekét azért, hogy lenézzesse, hogy egy bizonyos szűk körre szorítsa s elzárja a társadalom azon részétől, mely „uri osztály”-on csimzen ismeretes? Hát a ki csak teheti, kitaníttatja gyermekét diplomatikusnak és lesz annyi diplomatikus, hogy nem lesz képes megélni egy mástól, az iparos osztálynak meg nem jut egyéb, mint a földhöz ragadt szegénység. Így nem lesz aztán semmi a gentryből, a tudományból és az iparból.

Mert hiába is minden. A míg a gentry azzal az eszmével, hogy az ipart vegye feleségül, ki nem békül: addig nálunk normális állapot és haladás nem lesz. Azon törje tehát a fejét, ki hazáját boldogítani akarja: mint lehessen a gentryt az iparral összehozni?

Az én nézetem szerint emelni kellene az ipar tekintélyét. Földesurainknak a régi korból származó azon fogalmát, hogy a munka nem nemes foglalkozás, a mai korhoz kellene alakítani, még pedig azáltal, hogy a munka nemesi rangra emeltessék. Ez sokkal könnyebb dolog, mint a nemesség eltörlése és mégis kiegyelítené a házát, mely a gentry és iparosság között létezik. Van ugyan sok nemes iparos most is, de az a gentry által súlyosnak, hanyatlásnak tekintetik, holott ha az iparosság tenné az embert nemessé, az már úgy tekintetnék, mint emelkedés.

Aztán nem csak nemességgel, hanem bárósággal, grófsággal kell jutalmazni azt, ki az ipar terén oly mérvű szolgáltatásokat tesz hazájának, mint az a más, ki más téren tett szolgáltatásokért nyerte ama méltóságot.

Szászországban, Lipcse mellett, a lützschenai gazdasági intézet báró Speck

Sternburg nemesi jószágán volt. És vajon ki volt az a báró Speck von Sternburg? Az egy juhászgazda volt, ki a juhtenyésztés körül szerzett érdemeiért báróságra emeltetett.

És ha a katona még ma is lehet báróvá, gróffá: hát miért ne lehetne az iparos? A mai kor fogalmai szerint nem épen oly hódításokat vívhatunk-e ki az ipar terén, mint a harcztéren? Avagy nem mutatnak-e fel a béke fegyverei még nagyobb vívmányokat, a béke munkásai nagyhasznu érdemeiket? Hát épen azt kell kivívunk, hogy e fogalmak nyerjenek talajt s hogy a mai kor felfogása a mai kor követelményével egyenlő legyen. A báró Simonyiak őse mészáros volt, de hogy báróvá lehessen, katonává kellett lennie. És vajon miért ne lehetne ma az iparosból egyenesen báró avagy gróf, ha megérdemli e kitüntetést? Nem oly eszköze-e ma az ipar a világ haladásának, mint akármilyen más?

De hát azért furesának tetszik indítványom, ugy-e? És mi ebből a tanulság? Az, hogy fogalmainkkal el vagyunk maradva a kortól, hogy új világban élünk ősdi nézetekkel, ami aztán a haladás rovására társadalmi visszasságot idéz elő s lehetetlenné teszi a

A „Székelyföld” tárczája.

Tavaszi virágok.

(Apró rajzok.)

III.

Kedves barátom!

Hát természetes, hogy arra a hármaskopogásra felébredtem.

Aztán siettem, hogy nyitánám ki azt az elzárt ajtót.

Felöltözötten találtam, kezét előre nyujta, nehogy belépjek szobájába.

— Hohó, csak maradjon künn, szívem Tilos a bemenet! a hogy mondani szokták. Még nincs rendbe szedve a szoba, addig nem lehet oda belépni magának. Addig inkább elmegyünk ezen a szép napsugáros reggelen, hadd sétáljunk egyet, hogy ismerné meg ezt a kis zegzugos falut.

Szép tavaszi idő. A tavasz előre menvén, kölcsön kérte a nyárnak fényes napsugarát, kellemes üdéséget, fényét, szelíd nyári reggelét; a réteken a fű már-már zöldülőben, a fák rügyei bomladozóban s a régi ibolya és golyahír már kibújóban.

Karját karomba öltve, elmentünk sétálni. Fején egy fehér patyolat keszkenő szegre fogva, a minek lehajló bojtos csücske homlokára ért; jobbában kis füles kosárka, a mibe virágokat kellett szednünk; könnyű vékony kis ruhája nyakán kis bársony szalag egy medaillonnal... Üde, szép, csinos volt és egyszerű.

Csevegett ujjalag:

— Hogyan aludt? jól? Persze; hisz az természetes. Én is jól aludtam. Meg vagyok elégedve magával: nem hallottam soha hajtozásait. Korán ébredtem, csak hogy nem akartam magát felzavarni, hadd aludjék nyugalmasan... Mondja hát: miről álmodott? ... Felőlem... Én is magáról. S tudja Isten, nem a legjobbakat... No de mindegy: álom, esős idő elmúlik. Ugy-e, hogy szép ez a táj? Azért hozom erre, mert a falu között poros az út, meg aztán nincs is, mit látni ott... Kérem, szakítsa le azt a két kis ibolyát. Köszönöm magának. — Itt azonban olyan szép! Én nagyon szeretem e csöndet, mely elterül a vidéken. Az egy nagy összhangot idéz fel lelkem és a külvilág között. Nem látni azt a sok kűködést, búbaft, fáradságot, gondot, mely az embert s annak életét jellemzi — jól esik nekem. Még a szoba és kert magánya sem oly édes, mint ez itt, mely előttünk elterül, mert ez bár csöndes, de van napsugara, fénye, életmozgalma a virágban, a kis bogárban, mely lábaim előtt elszalad; az is, ez is nyugalom és béke, de amaz, mert a szemléletet önmagunkra irányozza: inkább bus gondolatokat keltő, ez itt ellenben békéltető, szelíd és szép, mert az alkotás és szerelem törvényeire emlékeztet és mert nyugalmas és egyszerű s elfeledteteti az embereket, a társaságot s mind a sok nyomorúságot, mit azok raknak vállainkra... No már most ezt a sok szép sárga virágot én szedem le, addig legyen békével.

* * *

Bejártuk a messze széles mezőt, mely a falut környezi.

Vasárnap volt. A falu harangja megkondult a toronyban, a mi áhitateltőleg lejtett át a téren, szelíd zengésével a messze égbe törve, midőn a falu alatt elvonuló széles poros ösvényre értünk:

— Már harangoznak. Kilenc az óra... Nem térnénk hazafelé? Én úgy elfáradtam!

— Mehetünk, kicsikém.

De aztán más gondolata támadt s mit sem szólva, midőn egy ház előtt elhaladtunk, csak benyitott annak kapuján:

— Itt Ferenc lakik, kiről magának a multkor is beszéltem. Jó ember; derék asszony a felesége; engem szeretnek ők; pihenünk itt az árnyas hűs pitvarban egyet.

Letette fejéről a fehér keszkenőt, mi alól haja rendetlen szálakban felszabadult. Apró kis kezeivel elsimitotta azokat homlokáról s leült a hosszú, széles fehér lőczára, a mi felett tisztos magasban füles kancsók, tarka virágos tányérok díszíték a falat. A sarokban egy ágy; odább egy pohárszék, aztán a szövőszék, ez a tisztos régi butora székelte házainknak, egészíték ki a pitvart.

Az az ép kedély, felfogása a legközségesebb dolognak is praktikusabb oldaláról, ismét nyilatkozni kezdett beszédében.

— Beh jól érzem itt magamat, Istene! Látja ezt a kis árnyas pitvart egyszerű butorával, fázáros ajtajával, szelelő üvegtelen ablakaival? Itt élnek igazi boldog emberek! Mert ezek boldogok; nem

ugy, mint én és maga, felolvadva egy üdvös-séges szerelemben s élni sietve annak percei alatt, mert félő, hogy hamar szállanak; hanem boldogok az igaz nyugalomban, a meg nem zavart egymásért való szántásvetésben, hogy együtt éldelnék fáradságuk gyümölcseit s boldogok az apa- és anyaság édes örömeiben. Nekik nem hányja fel senki új ruhájukat; senki, ha örömtük támad, vagy bánat tükrözik homlokukon, mint abban a mi világunkban, hol szépet teszünk egymásnak, pedig gyűlölködünk, hol elvitatjuk egymás becsületét, hol rágalmazunk egymást, mikor annyi hibával bírnak önmagunk is!... Ilyen helyett jó, látja, élni, szenvedni, örülni és elmúlni, nem ott a mi világunkban. Itt tisztá az öröm, izes az étel, hűs a pohárnak vize... Ott minden keserű és ünnöt! Miért is nem lehetünk itt?... De menjünk; csak keseritem magát, ugy-e, szívem?

Kiléptünk.

Az utca-ajtóban visszafordult, a terebélyes akáczról egy galyat tört le, kalapom mellé tűzve azt. Aztán karomba fűzte bal karját s fejét mélyen lehajtva, elindult.

Lábai alatt egy-egy fűszálat gondatlanul hajlított el napernyője nyelével, mialatt olykor mélyen felsohajtott.

Igy mentünk szótalanul. Már jó tova valánk a háztól, mikor még mindig hallott a házörző eb szokatott ugatása s mikor ő még mindig csapdosta a fűszálat. Ki tudja, lelke merre kalandozott?

Nem zavartam álmadozásait...

K. F.

többnyire gyermekek által gyakorolt lövések temérdek szerencsétlenségeket okozhatnak. Pénteken mindkét felekezet templomában hála-istentisztelet tartatott, melyen részt vett minden hivatal, egylet és testület.

— **Necrolog.** Bartha Ignác kézdívárshelyi kir. alügyésszt sulyos családi csapás érte. Szeretett kis leánykája Margit f. hó 17-én meghalt. Béke poraira!

— **Egy elmés adószedő.** B. falvában a közbizalom V. uramat emelte az adószedői méltóságra, kinek azonban számos és bokros érdemei mellett megvan az a nagy hibája is, hogy csak a nevét tudta leírni; az adószedésnél pedig köztudomás szerint többféle könyveket kell vezetni. Sebaj! V. uram találékonysága tudott segíteni a dologon. Kiszámította, hogy hány adófizető polgár van a faluban s minden adózó számára szép fehér vászonból készíttetett egy-egy zacsokót, melyeket aztán a hivatal-szoba falán aggatott fel, olyan sorrendben, a mint a faluban a házzszámok következnek. A zacsokók mindenike több osztályzattal birt az adónemek számához képest. Ha valaki aztán fizetett, a pénz a nevére szóló zacsokóba került, s így minden hosszas keresés nélkül ki lehetett mindig mutatni, hogy ki mennyit fizetett s mennyivel van még hátrálékban. Aztán mikor eljött a hó vége s a begyűlt pénzt be kellett az adóhivatalhoz szállítani, a collector megcsip egy irástudó embert, a zacsokó titka napfényre kerül, s az adószedő ur szépen bediktálja a havi adófizetés eredményét, s úgy talál mindig a számadás, mint a parancsolat.

— **Jókai, mint papjelölt.** Midőn koszorúsról írnék nem régiben Háromszékmegyében járt, meglátogatta Nagy-Borosnyó községét is. Mély áhítattal hallgatták az atyafiak a nagy költő egyszerű, szívhez szóló beszédét s egyik lelkesültségében így kiáltott fel: „Ejnye, de aranyos szája van annak az urnak! Szívesen megválasztanók papnak, ha eljönne a mi szegény falunkba.“ „El is jőne az szívesen, atyafi, — szolt közbe egy fiatal ember — mert az papi ember s jelenleg épen nincsen állomása.“ „Csakugyan?“ „A biz' a!“ Denique a hír elterjedt s a lelkesült református székelyek komolyan kezdtek a dologhoz hozzálátni. Gyűlést tartottak, a képét felemelték, önkéntes ajánlatok alapján nagy fizetést határoztak meg az új lelkész számára s már épen az „alázatos instantia“ megfogalmazásában fáradt az egyházmegye irástudóinak feje, midőn egyik földesur neszét vevén a dolognak, felvilágosítá a lelkes híveket tévedésükről.

— **A bivalybika.** Kovásznáról írják lapunknak: Zágón községben a mult hét egyik napján nagy rémületet okozott Balog Lajos ottani lakos kiszabadult s megvadult bivalybikája. Az utozákon végig rohanva, üldözte az embereket, egy tizenéves éves gyermeket feldőlt, egy másikat agyon-gázolt s aztán rohant tovább, a nélkül, hogy valaki utját állhatta volna. Egész pusztulás támadt a merre járt, míg a falu végén legelésző csordához ért, hol végre nagy fáradtsággal sikerült a vad bikát elfogni és megkötni.

— **A budapesti állami közép-ipartanoda** igazgatóságától. Az új iskolai év közeledtével felhívjuk olvasóink, általában a szülők és gyámok figyelmét a budapesti állami közép-ipartanodára. Ez intézetnek célja, hogy építő mestereket, pallérokat, a jelentékenyebb kézmű-iparágak számára szakavatott s önálló működésre képes mestereket, a különböző gyáriparágak számára pedig előmunkásokat, művezetőket és kivételkép oly szakembereket neveljen, a kik kisebb ipartelepeknek, gyáraknak önálló vezetőivé is lehessenek. Az új iskolai évben az intézetnek már öt szakosztálya, u. m. az építészeti, gépészeti, két vegyészeti és a fém-vasipari lesz megnyitva s a gyakorlati oktatás céljára szerkovács, lakatos és egy négy-lőerejű motorral és munkagépekkel felszerelt gépműhely, a vegyészeti és a fém vasipar számára pedig nagyobb laboratóriumok vannak berendezve. Az intézetbe rendes tanulóul felvétetnek azok: a.) kik a gymnasium, polgári vagy reáliskola négy alsó osztályát jó sikerrel bevégezték. — b.) ipa-

ros segédek és mindazok, a kik kellő készségeket felvételi vizsgálat után bizonyítják. — A gyakorlatból ily módon beléphetnek kőművessegédek, a gépészet különböző ágaiban sakülönféle vegyészeti iparágakban foglalkozó gyakornokok, munkások, továbbá a vas- és részöntők, rézművesek, bádógosok, építőlakatosok, szerszámgyártók és szerkovácsok. — Az 1883¹/₄-ik tanévben pedig megnyitattik a faipari szakosztály, a melyben az építő és butorásztalosság, az esztérgályosság és a kocsigyártás fog taníttatni. A beiratások szeptember hó 1-ső napjától 15-ig tartanak, az előadások 15-én kezdetnek meg. Az intézet helyisége van VIII. ker. bodzafa-uteza 28 sz. alatt. Az igazgatóság megkeresésre mindenkinek szolgál bővebb felvilágosítással.

— **10-ik közlemény** a br. Szentkereszt Stephanie kezdeményezése folytán K.-Vásárhelytől létesítendő közkórház javára tett szíves adakozásokról. Gál István bíró ivén Szászfaluban: Bardocz Lajos 50 kr; Bardocz Dénes egy régi ezüst huszas (33 kr); Bardocz Sándor ¹/₂ véka törökbuza, (45 kr); Bardocz Gáspár 20 kr. Többektől bejött 2 véka elegygabona, buza, rozs és árpa, mely eladatott 1 frt 42 krért; ezen összegből leütve a Bardocz Sándor által adományozott és általa 45 kr-ra becsült törökbuza árát, a gabonabeli bevétel teszen 97 krt; összesen 2 frt 45 kr. Br. Szentkereszt Stephanie ivén Zágónban: Barcsai Domokosné 5 frt. Ez évi fárságon Szőcs József polgármester, bálbizottsági elnök által létrehozott tánczvigalomnak tiszta jövedelme 23 frt 73 kr. A kézdívárshelyi takarékpénztár igazgatósága mult évi nyeresiményéből 20 frtot adományozott. Fogadják a buzgó gyűjtők s jót tevő adakozók az intézet nevében kifejezett hálás köszönetünket. K.-Vásárhelytől, 1882 augusztus 12-én. Szőcs József, id. igazgató. Kovács István, id. jegyző.

— **Tanügyi jelentés.** A kolozsvári államilag segélyezett nyilvános felsőbb kereskedelmi iskolában az 1882/83. tanévre a beiratások f. évi szeptember 1—5-ig d. e. 9—12 óráig az intézet helyiségében (főtér, plebánia-épület) eszközöltetnek; ugyanazon napokon a d. u. órákban 3—5-ig tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 5-én d. e. 10 órakor lesz s a következő napon reggeli 8 órakor a rendes tanítás kezdetét veszi. E felsőbb kereskedelmi iskola első osztályába oly növendékek vétetnek fel, kik a gymnasium, reál vagy polgári iskola 4 alsó osztályát legalább kielégítő sikerrel végezték. A magasabb osztályokba való felvétel vagy a megelőző osztály tantárgyaiból sikeresen kiállandó felvételi vizsgálat, vagy valamely hasonrangu és nyilvánossági joggal felruházott intézet megfelelő bizonyítványa alapján történhetik. A tanintézetbe belépő növendékek beiratásuk alkalmával „beiratási díj“ czimen egyszer s mindenkorra három frtot tartoznak fizetni. Tandíj a rendes tanulóktól egy évre 30 forint, melynek fele a beiratás alkalmával, a másik fele pedig február elsején fizetendő. A rendkívüli tanulók anyyi 3 frtot fizetnek egész évi díjúl, a hány órára járnak be hetenkint, mind addig, míg dijaik a rendes tanulók tandíját elérik. A tandíjfizetés alól, hiteles bizonyítvánnyal igazolt szegénység alapján, kitünő és jeles általános osztályzatú bizonyítvánnyal bíró tanulókat részben és egészben fel is menthet a felügyelő bizottság. Az ifjusági könyvtár alapjára minden tanuló 2 forintot tartozik fizetni, mely alól egy tanuló sem nyerhet feloldást. Oly tanulók, kik a középtanoda négy alsó osztályát nem végezték s felvételi vizsgálat alapján kívánnak az intézetbe lépni mint rendkívüli tanulók, az ilyen felvételi vizsgálatért 5 frtot tartoznak fizetni. Vidéki tanulók csak oly házaknál fogadhatnak szállást, a hol megnyugtató felügyeletben részesülnek; épen ezért a vidéki szülők tartoznak fiaik beiratása alkalmával az igazgatónak tudtára

adni, hogy kit bíztak meg a tanuló házi felügyeletének és gondozásának kötelességeivel és jogaival. Az elszállásolás eszköz-lésében az igazgatóság készséggel nyújt segélyt a hozzá fordulóknak. E felsőbb kereskedelmi tanintézet azonos szervezeti és teljesen egyrangú a budapesti kereskedelmi akadémiával s növendékeit ugyanazon életpályákra készíti elő, mint amaz. A végzett növendékek katonai kötelezettségök teljesítésében az egyévi önkéntességre vannak jogosítva. Az intézet szervezetiével részletesen megismertető program-mokkal minden díj nélkül szolgál az érdeklődőknek az igazgatóság. Kolozsvárt, 1882. augusztus 8-án. Kiss Sándor, ig. tanár.

— **Tisza Lajos** szegedi királyi biztos kitünően talált arcképét és életrajzát közli a „Gazdasági Mérnök“ czimű mezőgazdasági és műszaki hetilap legutóbbi száma, szakavatott tollal méltatván azon elismerésre méltó tevékenységet, melyet Tisza Lajos Szeged város újjáalkotása körül kifejt. — Ugyane szám közli a párisi új városház jól sikerült képét s építésének részletes történetét. Egy további cikk szakszerű megjegyzésekkel kíséri a békésmegyei gazdasági egylet felirátát Békésmegye föld-öntözése ügyében. Többi nagy-érdekű és közhasznú cikkei közül főlem-lítjük a következőket: A késmárki vászon-fehéritő gyár. — A lenolaj és annak alkalmazása az iparban. — A napfény hatása a növényekre. — A tükörüveggyártás. — Az aszfaltutak biztonsága. — A czukoripar Ausztriában és Magyarországon stb. — Az ezt megelőző számban igen érdekes cikkeket közölt a gözeke-mivéről, a takarmány párolásáról, pulzometer vagy gözziz-vattyról (képekkel), a malmok elektrikus világításáról, az erdősítésről, a vakolat szilárdságáról (képpel) stb. — A Gazdasági Mérnök megjelenik minden héten, a mezőgazdaság, gyakorlati technika, ipar és forgalom köréből vett gazdag és változatos tartalommal, képekkel illusztrálva. — Előfizetéseket még erre az évre is, vagy bármely évnegyedtől kezdve, elfogad a Gazdasági Mérnök kiadó hivatala Budapestben, negyedévre 2 frt, félévre 4 forint-jával.

Háztartás.

Jól tejelő tehének több takarmányt fogyasztanak, mint azok, melyek kevés tejet termelnek. A híres „Barnet királynő“, mely évente 746 font vajot producált, naponként 5 liter korpát, négy liter szemes kukoricát, 20 liter répát és annyi jó szénát fogyasztott el, a mennyi csak belefért. Az általa termelt vaj átlag négyszer annyi, mint a mennyit egy jó fejős tehén, mely télen át csupán szénán nyáron legelőn tartatik, előállítani szokott. A különleges táplálékot képező dara, korpa és répa értéke a gazdaságban körülbelül 40 kr-ra megy naponta; egész éven át tehát körülbelül 140 frtot tesz ki. Az ezek által nyert vajtöbblét 560 font, ennek értéke 370 frt. Ha ebből 140 frtot levonunk, marad tiszta nyereségnek 230 frt, a bővebb táplálás jutalmául. A tehenekeket télen át igen kevés gazdaságon tartják lehetőleg jól, s azon hit miatt, hogy ugy sem fizeti ki magát, a gazdákat nem lehet rávenni, hogy ez irányban kísérleteket tegyenek, holott a fentebbi eredmény csaknem minden gazdának rendelkezésére áll. A ki jó fejős tehének bő etetésével kísérletet tesz, nem sokára meg-látja, hogy a kísérlet mégis csak kifizeti magát.

A tyuk-cholera kitörésének meggátlása végett tartasuk az aprónarhák vizét ócska rozsdás vasedényekben, melyekbe időnként kénvirágot és oltatlan meszet dobhatunk vigyázva arra, hogy az edények szennye-sek ne legyenek, miért is jó őket naponként jól kimosni. Ily megelőző kezelés többet használ a cholera ellen, mint bármiféle orvosság, ha az már egyszer bekapott a baromfiak közé.

Fürdővendégek névjegyzéke.

— Tusnád. —
(Folytatás.)

Madár Mihály, gazd. isk. igazg. Csik-Szereda. Nagy Imre, lapszerkesztő s gazd. isk. tanár. Csik-Szereda. Deák Ignác, gazd. isk. tanár, Csik-Szereda. Lakatos Mihály, gazd. isk. tanár. Csik-Szereda. József Fleisig, kereskedő, Fogaras. Vajna Károly, kir. járásbíró, S.-Sz.-György. Miklósy József,

k. aljárásbíró, Cs.-Szereda. Br. Bánffy Ádám, főbirtokos, Választ. Alexandre Zaharie, magányzó, Braila. Ferencz Berthold, magányzó, Nagy-Szeben. Marie Papp, magányzó, Brassó. Cristina Péter, magányzó, Brassó. Nagy István, magányzó, Brassó. Pálffy Samu, m. k. bányanagy, Abrudbánya. M. Al Janco, kereskedő, Braila. Zathureczky Gyula, birtokos, Barót. Alexander Filip, ügyvéd, Abrudbánya. Safránó János, bankár, Brassó. Jon C. Mihalovich, kereskedő, Bucarest. Hani Grünbaum, kereskedő, V.-Hunyad. Nagy Gyuláné, birtokosnő, S.-Sz.-György. George Draguceanu, kereskedő, Bucarest. Enyedi Károly, vasuti főfelügy. Szolnok. Dr. Pethő József, ügyvéd, K.-Vásárhely. Báró Bánffy Ádám, főbirtokos, Választ. C. N. Naescu, tanácsos, Bucarest. Parschiv Jonescu, tanácsos, Plojest. Lángosi K. magányzó, Brassó. Fülöp Jánosné, kereskedőnő, S.-Sz.-György. Simon Mátyás, templomfelügy. Bucarest. Michael George, magányzó, Braila. Sigmond Elekné, birtokosnő, Kolozsvár. Seethal Ferencz, birtokos, S.-Sz.-Iván. M. Economu, magányzó, Bucarest. Nagy Gyula, pénzü. számt. Szamosujvár. Alexandru A. Romniceanu, magányzó, Kimpolung. Wagner Eduárd, kereskedő, Szász-Régen. Dimitriu Constantinescu, kereskedő, Braila. Victorie N. Majoranu, kereskedő, Bucarest. Teodor Aslan, magányzó, Bucarest. Marie Balinteanu magányzó, Bucarest. Lanner Pál, kereskedő, Békés-Csaba. Karolina Mendel, magányzó, Budapest. Berta Brocsiner, magányzó, Galacz. Ottilie Schell, könyvvezetőnő, Nagy-Szeben. Kohn Sáli, kereskedő, Lissa. Z. L. Zanfirescu, magányzó, Braila. Wachmann, zenetanár, Bucarest. Mathias Henrik, kereskedő, Bucarest. Sáli Mózes, szeszgyárosnő, Héviz. Temesvári József, kereskedő, Brassó. Grünfeld Lipót, kereskedő, Nagy-Enyed. Fuksz Jakab, kereskedő, Bucarest. C. Economu, hivatalnok, Bucarest. George Mihuletu, ügyvéd, Bucarest. Poppovics, kereskedő, Bucarest. Kunule Józsefné, ügyvédné, S.-Sz.-György. Dumetrateu Neuvicese, kereskedő, Krajova. Anna Filipescu, magányzó, Brassó. George Triandafil, magányzó, Braila.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádebó Ferencz,
Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Nyílt tér.*)

A tusnádalvági tekintetes fürdőbizottság figyelmébe ajánlv.

Tusnád-Alvég, 1882. augusztus.

Egyebek között a tusnádalvági fürdőknek már előnyös természeti fekvésénél fogva is egyik főbb rendeltetése a szenvedő emberiség bajain enyhíteni. Kétségtelen azonban, hogy ezen ezél a természet által önként kínált adományok bármily formájú felhasználása mellett alig lesz megközelíthető is, ha csak ezen természeti adományok az emberi okosság által a körülmények- és az egyéni szükségletekhez idomított formában nem használatnak fel. Nincs okom felszólalni az ellen, hogy a tekintetes fürdőbizottság minden lehető a fürdő érdekében s annak emelésére meg nem tett kezdetől fogva, s meg fog tenni jövőre is, sőt e tekintetben megnyugvással nézhet bárki is a jövő elébe, hanem midőn az alábbiakban indokolt felszólalást teszem, hogy a fürdő jövője és jó hirvenének előmozdítását gátló körülményre hívom fel az érdeklődők figyelmét. A természeti adományok az orvosi tudományban összpontosult s kifejtett okosság módszerei szerint hasznosíthatók leg-célzszerűbben; ennél fogva az iránt sincs kétség, hogy minden gyógyfürdőnek s ezek között főleg a tusnádalvági fürdőnek kellően képzett s lelkiismeretes gyógyszerelőzetre s kiválóan szakavatott orvosra van szüksége; midőn pedig én határozottan állítom azt, hogy a tusnádalvági fürdő e tekintetben hiányt szenved, nem személyes gyűlölség vagy érdek, hanem köztekintetek állanak előttem.

Álljanak igazolásul itt e tények. Folyó hó 13-án egy 9 éves kis leánykám torokbántalomról panaszkodván, Dr. Lengyel Gyula fürdőorvos urhoz folyamodtam orvosi segélyért, különösen is figyelmeztetvén őt, hogy kiváló sulyt fektessen arra, vajjon ezen torokbántalmat nem egy fejlődésben

*) E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

levő „diphtheritis“ nevezetű s veszélyesnek ismert betegség okozza-e? Megfigyelés után Dr. Lengyel ur az egészet hűlés következtében beállott kisebbszerű bántalomnak qualificalta s ehhez mért gyógymódot alkalmazott; a következő napon történt újból megfigyelés alkalmával azonban már azon utasítást kaptam, hogy leányom veszélyes beteg s öt azonnal szállítsam a csikszereidai kórházba. Itt azonban már túl volt a kezdetben még megelőzhető baj azon, hogy többé eltávolítható lett volna ma már korpója felett hullatom könnyeimet annak, ki pár nappal ezelőtt viruló egészségnak örvendett. Ezen leirt tényállás folytán kézzelfogható az, hogy Dr. Lengyel Gyula ur nem tudott vagy nem akart kellően a dolog után látni; sőt előttem valószínűbbnek látszik az előbbi, miután különös figyelmeztetés után sem volt képes a bajt s veszélyt a maga nagyságában felismerni s kényelmes elpuhultsága miatt nem tett semmi óvó intézkedést a bekövetkező veszély elhárítására.

En már túl vagyok azon, hogy magamnak az ő tudatlansága-s gondatlanságából származó veszteségemért valahol kárpótlást szerezhetnék, de a fűdőt látogató s segélyre szoruló közönség jól felfogott érdekében ezen ajánló levelet erkölcsi kötelességemnek tartottam kiállítani Dr. Lengyel ur mellett; másfelől ismét a tekint-

tes fűdőbizottság figyelmét is különösen kötelességemnek tartottam felhívni arra, hogy úgy saját, mint a fűdő jövője érdekében egy lelkiismeretes, kellően képzett, szakavatott fűdőorvosról gondoskodják, hogy jövőre legyen, a kire teljes megnyugvással bízassza a fűdő-publicum ugy saját, mit hozzátartozói sorsát.

Csik-Tusnád-Alvég, 1882. augusztus 17-én.

Id. Ferentzi Sándor,
háztulajdonos és birtokos.

Szeget szeggel.

(Utóhangok a Háromszékmegyében lefolyt választásokról.)

Jaj, a hátam! jaj, a hátam oda van! ...
Háromszéken kiporozták csufosan!

Jelen volt még Bálint is a lakzinál,
Busan nézte, a bizottmány mit csinál;
Blaskónétól vett magára gyászmezt
És megosztva a szenvedést, könnyezett!

„Ö“, csak „Ö“ nem könyörülte egyedül,
„Három a táncz“, szölt és egyre hegedült.
Hegedült a sok szavazó sorrendbe!
És elbukott három jelölt egyszerre! ...

No de semmi! kiheverik még a bajt!
Megmaradt még Kőkösi, ő megmaradt!
Tudom, máskor nem néznek át a szítán ...
(Mert bizonyos, hogy ő nem lesz alispán!)
Y.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Augusztus 18-án.

Magyar aranyjárdék	119.60
Magyar vasúti kölcsön	134.25
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	91.25
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	110.75
M. keleti vasúti államköt. évi 1876	95.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.—
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	97.75
Temes-bánati földterherment. kötvény	98.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	98.75
1860. államsorsjegyek	130.50
Osztrák-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	323.—
Osztrák hitelintézet-részvény	317.30
Cs. és kir. arany	5.64
20 frankos arany	9.51
Német birodalmi márka	58.45
London (2 havi váltókért)	119.80
Magyar papírbárdék	87.15

Pályázati hirdetmény.

Csik-Madaras községe határában eső 7200 hold közhelyek arányosítása végett igénylendő mérnöki munkálatok megtételére, ezennel pályázat hirdetetik.

Felhívtnak a vállalkozni kívánó jogosult működő mérnökök, ebbeli ajánlataikat folyó évi október hó 1-ső napjáig Csik-Madaras községe birájához Pál Ferenczhez czimezve az 1880. évi augusztus 23-án kiadott miniszteri utasítás értelmében szerkesztve, beadni.

Kelt Csik-Madarason, 1882. évi augusztus hó 10-én.

Pál Ferencz,

községi bíró.

(Utolsó posta Csik-Rákos.)

Amerikai fogorvos

PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Dental Surgery

Amerikában kiképzett plombeur Kézdí-

Vásárhelyre érkezett és itt marad 3-4

napig.

Készít új amerikai műfogakat és

légnyomatu fogorokat, arany, kautsuk,

Celluloid és Continous Gumwork (Email

fogorokat). Tömeszel fogakat és foggyö-

kereket, arannyal stb.

Kézdí-Vásárhelytől rendel a Fejér

Bogdán szállodával reggel d. e. 9-12,

d. u. 2-5 óráig.

Állandó lakása Kolozsvárt.

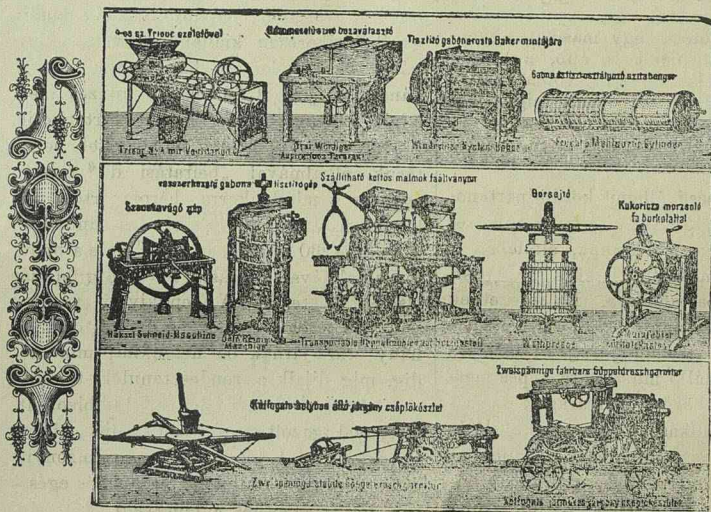
Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.

(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

Trieurök gazdaság számára:

Járgány, cséplőgépek, Szelelő rosták, Kukorica-morzsolók, Szecekvágók, Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:

Dupla malmok, Malom trieurhengerek, Gabnaosztályzó hengerek, Koptató gépek,

Daraválasztó gépek, Tararok, Detacherök.

Malomalkatrészek, u. m.:

Transmissiók, Szijskerekek,

Rosta-lemezek:

Cséplőgép rosták, Liszthenger-szíták, Koptató lemezek, Ráspolj-lemezek, stb. stb.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának MENETRENDJE.

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

A Nagyvárad—predeali irány:

Állomások:

Állomások:

Állomások:	Személyi vonat 204. sz.	T. v. 1. II. III. oszt.	óra és perc
Bukurestből	Indul	—	—
Predeal	—	—	—
Tömös	—	—	—
Brassó	—	—	—
Földvár	—	—	—
Apáca	—	—	—
Agostonfalva	—	—	—
Kőhalom	—	—	—
Héjasfalva	—	—	—
Szegvár	—	—	—
Medgyes	—	—	—
Kapus	—	—	—
Tövis	—	—	—
Kocsárd	—	—	—
Kolozsvár	—	—	—
Nagyvárad	—	—	—
Budapest	—	—	—

Állomások:	Személyi vonat 204. sz.	T. v. 1. II. III. oszt.	óra és perc
Budapest	Ind.	7.30	—
Nagyvárad (vend.)	Ind.	4.18	262
Kolozsvár	—	—	—
Kocsárd (vend.)	—	—	—
Tövis (vendéglő)	—	—	—
Kapus	—	—	—
Medgyes	—	—	—
Szegvár (vendéglő)	—	—	—
Héjasfalva	—	—	—
Kőhalom	—	—	—
Agostonfalva	—	—	—
Apáca	—	—	—
Földvár	—	—	—
Brassó (vendéglő)	—	—	—
Tömös	—	—	—
Predeal	—	—	—
Bukurest	—	—	—

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Nyomtatott Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelyt.